

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către inculpată, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 iunie 2019, în cauza penală privind-o pe

Matan Svetlana xXXX, născută la XXXXXX, originară și domiciliată în or. XXXX, str. XXXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 23.05.2018 – 18.02.2019 (prima instanță);
2. 19.03.2019 – 24.06.2019 (instanța de apel);
3. 07.02.2020 – 03.06.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul /sediul Central/ din 18 februarie 2019, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Matan Svetlana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Matan Svetlana, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Gorbunov Andrei în partea prejudiciului moral și s-a încasat de la Matan Svetlana în beneficiul lui Gorbunov Andrei prejudiciul moral, cauzat prin infracțiune, în mărime de 60 000 lei.

S-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de Gorbunov Andrei în partea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

S-a respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei în mărime de 1 564 lei, ca fiind neîntemeiată.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Matan Svetlana, la data de 15 mai 2015, în jurul orei 21:30, deținând permis de conducere de categoria „B”, conducând automobilul de model „Opel Combo” cu numărul de înmatriculare XXXXXX și deplasându-se pe strada Lenin, orașul Taraclia pe porțiunea de drum situată la intersecția cu strada General Inzov, încalcând pct. 2, pct. 32 subpct. 1-3, pct. 45 subpct. a), b), d), pct. 40 subpct. 1), subpct. 3, pct. 56 subpct. 2 al Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 care prevede, că *"în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers; pentru prevenirea oricărui pericol și pentru a nu stânjeni traficul, conducătorii de vehicule trebuie să semnalizeze cu ajutorul semnalizatoarelor de direcție sau cu brațul, cu ajutorul semnalizatorului sonor, prin comutarea luminii în faruri, prin punerea în funcțiune a luminii de întâlnire pe timp de zi sau prin punerea în funcțiune a avertizorului de avarie. Semnalizarea cu mijloacele menționate nu le acordă prioritate și nu-i scutește pe conducătorii de vehicule de obligația luării tuturor măsurilor necesare pentru prevenirea accidentului în traficul rutier. Conducătorul de vehicul trebuie să semnalizeze corespunzător cu semnalizatoarele de direcție, iar în cazul în care acestea lipsesc sau sunt defectate – cu brațul, înainte: b) de a efectua manevra (preselectare a benzii, virare, întoarcere); semnalizarea cu semnalizatorul de direcție sau cu brațul trebuie efectuată din timp, înaintea manevrei, și întreruptă imediat după efectuarea ei, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, situația rutieră, înaintea virării la stânga sau întoarcerii, conducătorul de vehicul trebuie: a) să se apropie din timp de axa drumului, în cazul circulației dublu sens, sau de marginea stângă a carosabilului cu circulația în sens unic; b) să cedeze trecerea vehiculelor care vin din sens opus și urmează să se deplaseze înainte sau la dreapta, precum și pietonilor, virările trebuie executate astfel încât la ieșirea din intersecție vehiculul să nu ajungă pe banda de sens opus, în cazul virării la stânga sau întoarcerii, conducătorul de vehicul trebuie să cedeze trecerea vehiculelor care vin din sens opus și se vor deplasa înainte sau la dreapta"* – la efectuarea manevrei de virarea la stânga, adică la intersecția străzii Lenin cu ieșirea la strada General Inzov, manifestând lipsă de atenție, nu s-a asigurat în siguranța efectuării manevrei, a început fără semnalizarea din timp, care va indica la intenția ei de a efectua manevra dată, de asemenea nu a cedat trecerea motocicletei de modelul „VIPER”, condusă de șoferul Gorbunov Andrei, care se deplasa din sens opus pe strada Lenin, adică din dreapta, în cazul efectuării manevrei de virarea la stânga din strada Lenin a ieșit la banda de circulație din sens opus, în urma căreia a avut loc coliziunea dintre autovehiculul „Opel Combo”, condusă de Matan Svetlana și motocicleta de model „VIPER” condusă de Gorbunov Andrei. În urmă coliziunii date lui Gorbunov

Andrei i-au fost cauzate leziuni corporale, sub formă de fractură deschisă a ambelor oase gambei stângi Gustilo Anderson tip III, fractură închisă femur stâng, 1/3 distală, cu deplasarea fragmentelor, plăgi contuze și echimoze la nivelul membrului inferior stâng, care conform raportului expertizei medico-legală nr.1938/D din 23.09.2015 sunt calificate ca leziuni corporale grave.

Astfel, acțiunile lui Matan Svetlana au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale.*

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

2.1 Procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Lefter Sergiu, care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a încasa în beneficiul statului de la Matan Svetlana cheltuielile de judecată în sumă de 1 564 lei, invocând că: potrivit prevederilor art. 229 Cod de procedură penală, Matan Svetlana urmează să recupereze în contul statului mijloacele bănești cheltuite pentru efectuarea expertizelor judiciare medico-legale și expertiza autotehnică, a mai menționat că de către instanța de judecată nu au fost constatate careva motive care ar face eliberarea inculpatei de la plata cheltuielilor de judecată enumerate în art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, Matan Svetlana este angajată în câmpul muncii și are salariu constant, astfel că obligarea acesteia la achitarea cheltuielilor judiciare nu poate afecta substanțial situația ei materială.

2.2 Inculpata, solicitând casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri prin care a înceta procesul penal în baza art. 1, 2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 210 din 29.07.2016, reducerea pedepsei cu neaplicarea pedepsei complementare sub formă de privațiune de permis, reducerea cuantumului prejudiciului moral.

2.3 Partea vătămată, solicitând casarea sentinței în partea ce ține de acțiunea civilă înaintată cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a încasa: prejudiciul moral în sumă de 500 000 lei; prejudiciul material în sumă de 10 407 lei + 210 Euro, invocând că, suma prejudiciului moral stabilit de instanță în mărime de 60 000 lei este prea mică, în accidentul rutier i-au fost cauzate politraumatisme, piciorul său nu va mai putea fi restabilit la forma inițială, până la sfârșitul vieții acesta urmează să rămână invalid, în urma accidentului rutier, piciorul este mai scurt cu 2 cm, ce se confirmă potrivit extrasului Spitalului Republican de traumatologie, este afectat mersul, viteza de mișcare precum și coloana vertebrală, i-au fost afectată circulația sangvină a tesuturilor, integritatea măduvei osoase, care este foarte importantă pentru funcționarea piciorului, a efectuat peste 60 de imagini de radiografie, a administrat o cantitate mare de preparate narcotice și anestezice, doze mari de antibiotice pe o perioadă lungă de timp (probele fiind anexate la dosar), primele trei luni a stat la pat nemișcat, iar jumătate de an s-a deplasat în cârje, la momentul producerii accidentului rutier, era student în anul III, la Colegiul Sveatlovski, în

legătură cu trauma suferită, a avut mari dificultăți în continuarea studiilor, a depus eforturi enorme pentru susținerea examenelor de stat și finisarea colegiului, a fost nevoit să-și aleagă o profesie la care nu are vocație și satisfacție sufletească, în viitor se va confrunta cu mari dificultăți în căutarea unui loc de muncă din cauza multor limitări legate de trauma cauzată, în tot acest timp, s-a aflat într-o stare depresivă, încât uneori nu mai dorea să trăiască, incidentul respectiv i-a împărțit viața acestuia înainte și după, trauma cauzată s-a manifestat nu doar la nivel fizic dar și psihologic, de la care încă nu s-a recuperat pe deplin și nici nu știe dacă se va restabili în genere, au apărut numeroase complexe: nu mai este la fel ca alții, nu se poate bucura de viață, nu î-și poate permite lucruri elementare, nu poate purta pantaloni scurți, să se scalde, să se bronzeze deoarece este nevoit să-și ascundă piciorul mutilat. Faptul respectiv a lăsat o puternică amprentă asupra vieții sale personale.

2.4 La data de 10.04.2019, a depus referință avocatul Palencu Victoria în numele inculpatei, la cererea de apel a procurorului și asupra apelului declarat de către partea vătămată, a solicitat respingerea cererilor de apel, indicând că, în privința lui Matan Svetlana, instanța de judecată a reținut doar circumstanțe atenuante, și anume, recunoașterea vinovăției inculpatei, examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, anterior nu a fost judecată, căință activă, Matan Svetlana a comis o infracțiune din neatenție, ceea ce denotă lipsa intenției, și-a recunoscut vina, s-a căit sincer, anterior nu a fost judecată, cauza a fost examinată în ordinea art.364¹ Cod de procedură penală, potrivit caracteristicii eliberate inculpata se caracterizează doar pozitiv, comportamentul acesteia după producerea accidentului rutier (a acordat ajutor material părții vătămate ce se confirmă prin înscrisuri, transmiterea în permanență în adresa părții vătămate care se află la Chișinău la spital a diferitor produse alimentare: iepuri domestici, găini, fructe, etc), totodată, la rugămintea inculpatei și din contul acesteia partea vătămată a fost transportată la spital în Chișinău, de asemenea, după externarea din spital inculpata din contul acesteia aducea medicii acasă la partea vătămată pentru schimbarea pansamentului, reieșind din starea materială precară a inculpatei, ultima a fost nevoită să împrumute un credit de la bancă, după ce partea vătămată a înaintat acțiunea civilă, Matan Svetlana s-a adresat la bancă pentru acordarea unui împrumut în acest sens în sumă de 500 000 lei, dar i-a fost refuzată solicitarea din lipsa veniturilor necesare pentru a achita creditul, Matan Svetlana a acționat în privința părții vătămate într-o manieră omenească și binevoitoare, Matan Svetlana activează în calitate de maestru la sectorul nr.1 al SRL „Taraclia Gaz”, iar activitatea dată implică deplasarea nemijlocită cu mijlocul de transport, astfel, dacă inculpata va fi privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, condițiile de viață ale acesteia și ale familiei sale vor fi foarte severe din cauza pierderii unicului întreținător al familiei, din considerentul circumstanțelor enunțate, a considerat că în privința inculpatei Matan Svetlana, pot fi aplicate prevederile art. 2, 78, 79 Cod penal, să nu-i fie aplicată pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce

mijloace de transport sau cu aplicarea termenului minim de privare a dreptului de conducere a mijloacelor de transport.

Cât privește prejudiciul moral, a relatat că aceasta reprezintă o sumă prea mare și impunătoare în privința inculpatei, partea vătămată solicita în continuu bani de la inculpată pentru tratament, cu toate acestea cheltuielile cu adevărat suportate nu sunt confirmate prin probe, ținând cont de faptul că partea vătămată la acel moment era student la Colegiul Svetlovski, ultimul dispunea de poliță de asigurare medicală obligatorie, iar tratamentul îl efectua gratis din contul statului, iar cu referire la solicitarea părții vătămate de a încasa de la inculpată prejudiciul material în suma indicată, a menționat că acest prejudiciu este neîntemeiat și nu este demonstrat prin probe, deoarece bonurile de plată prezentate instanței au fost în mare parte pentru cumpărarea produselor alimentare, iar partea vătămată nu a demonstrat legătură dintre accidentul produs și produsele alimentare, or, aceste produse alimentare partea vătămată le-ar fi procurat chiar și în cazul în care accidentul rutier nu s-ar fi produs datorită necesităților biologice pe care orice om le are, referitor la încasarea sumei de 210 euro pentru motocicletă, avocatul inculpatei a considerat această sumă neîntemeiată dat fiind faptul că partea vătămată nu a prezentat instanței probe care ar demonstra valoarea reală a motocicletei.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 iunie 2019, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpata a săvârșit infracțiunea pentru care a fost condamnată, aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Cu privire la solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatei Matan Svetlana în contul statului, a cheltuielilor de judecată în sumă de 1564 lei instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a respins cerința procurorului privind încasarea cu titlu de cheltuieli judiciare a sumei de 1564 lei de la inculpată pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, or, procurorul nu a adus careva argumente legale, precum și probe, care ar confirma posibilitatea încasării cheltuielilor judiciare în sumă de 1564 lei din contul inculpatei.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, în materialele cauzei nu se regăsesc divizele de cheltuieli, bonurile de plată (fiscale), ce ar confirma că statul a suportat aceste cheltuieli pentru care expertiză și în ce mărime, mai mult, instanța de apel a indicat că a ținut cont și de situația materială a inculpatei, or, ultima este unica întreținătoare a familiei, are la întreținere un copil minor și soțul invalid de gradul III, precum și de faptul că Matan Svetlana a suportat cheltuieli considerabile pentru a acorda părții vătămate ajutor material în legătură cu accidentul rutier, iar prin

sentința instanței de judecată a fost admisă acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 60 000 lei. Cu atât mai mult, instanța de apel a constatat că infracțiunea a fost comisă de Matan Svetlana la data de 15 mai 2015, expertizele pe acest dosar penal au fost efectuate la data de 03 iunie 2015, 28 septembrie 2015, 15 decembrie 2017, în timp ce modificările în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, au intrat în vigoare la data de 09 februarie 2018, astfel, prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, nu pot fi aplicate în privința lui Matan Svetlana, or în privința acesteia urmează a fi aplicată legislația care a fost în vigoare la data comiterii infracțiunii incriminate.

Cu privire la apelul inculpatei Matan Svetlana, instanța de apel a constatat că, este imposibilă aplicarea actului amnistiei în privința inculpatei Matan Svetlana, dat fiind faptul că inculpata nu a reparat în mod integral prejudiciul moral și material solicitat de partea vătămată Gorbunov Andrei, or, acest aspect rezultă din materialele și documentele cauzei penale precum și din declarațiile inculpatei însăși, care a recunoscut că nu are posibilitatea de a repara prejudiciul moral în cuantumul solicitat de partea vătămată.

În privința solicitării inculpatei de a-i fi aplicată pedeapsa minimă prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a considerat neîntemeiat acest capăt de cerere, menționând că, pedeapsa stabilită prin sentința instanței de fond este una legală, echitabilă și conformă circumstanțelor cauzei.

Instanța de apel a apreciat critic și argumentele părții apărării precum că pedeapsa complementară urmează a fi exclusă în conformitate cu prevederile art. 78, 79 Cod penal, or, la caz, de către prima instanță și cea de apel, nu au fost constatate careva circumstanțe excepționale care ar conduce în mod cert la concluzia excluderii pedepsei complementare sau chiar a aplicării termenului minim de privare a dreptului de conducere a mijloacelor de transport, or, circumstanțele atenuante la care face referire avocatul nu sunt suficiente pentru a îndeplini solicitarea apărării privind excluderea pedepsei complementare sau chiar a aplicării termenului minim de privare a dreptului de conducere a mijloacelor de transport, datorită circumstanțelor cauzei și a urmărilor prejudiciabile.

Cu referire la dezacordul inculpatei în privința mărimii prejudiciului moral care s-a dispus a fi încasat în contul părții vătămate în sumă de 60 000 lei, cuantum pe care inculpata îl consideră prea mare și impunător, instanța de apel a considerat neîntemeiat acest dezacord, statuând că, reieșind din leziunile corporale cauzate părții vătămate și faptul că i-a fost acordat grad de invaliditate, având în vedere că leziunile corporale i-au afectat modul normal de viață, iar suferințele cauzate vor fi pe tot cursul vieții, prima instanță a stabilit acest cuantum în mărime de 60 000 lei într-o manieră legală, reieșind din criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, mai mult, instanța de apel a indicat că, la stabilirea acestui cuantum, prima instanță a luat în calcul și situația materială a inculpatei, care este unica întreținătoare a familiei, are la întreținere un

copil minor și soțul invalid de gradul III, gravitatea leziunilor corporale ale părții vătămate, circumstanțe care au importanță la dispunerea încasării prejudiciului moral, precum și de faptul că suma prejudiciului moral care urmează a fi achitat de către inculpată, să nu-i provoace ultimei o povară extrem de impunătoare.

Cu privire la apelul declarat de către partea vătămată, instanța de apel a indicat următoarele: prejudiciul material în mărime de 10 407 lei și 210 Euro solicitat a fi încasat de către partea vătămată din contul inculpatei Matan Svetlana Vasili, nu a fost probat de către partea vătămată, în acest sens, prima instanță corect a constatat necesitatea admiterii în principiu a acțiunii civile în partea încasării prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, or, partea vătămată nu a probat suma de 10 407 lei, formată din diferența cheltuielilor suportate pentru tratament și valoarea unității de transport deteriorate în urma accidentului rutier, așa cum nu au fost prezentate instanței probe care ar demonstra cu certitudine valoarea reală a motocicletei deteriorate, or argumentele invocate de către partea vătămată în acest sens instanța de apel le-a apreciat ca fiind pur declarative și neprobate prin probe pertinente și concludente.

Cât privește suma de 210 Euro cu titlu de cheltuieli suportate pentru transportul din Bulgaria-Republica Moldova pentru două ședințe de judecată, instanța de apel la fel a constatat că partea vătămată nu a probat aceste cheltuieli, or, biletele de călătorie prezentate instanței de apel nu certifică expres că anume partea vătămată le-a cumpărat și a fost beneficiarul direct al acestora. Cu referire la prejudiciul moral solicitat de partea vătămată în mărime de 500 000 lei, de a fi încasat din contul inculpatei Matan Svetlana Vasili, instanța de apel a menționat că prima instanță just a considerat necesitatea admiterii parțiale a acțiunii civile în partea încasării prejudiciului moral, cu încasarea din contul inculpatei în beneficiul părții vătămate a sumei de 60 000 lei.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către:

4.1 Procurorul - șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care a solicitat, casarea deciziei în partea soluției privind cheltuielile judiciare, cu dispunerea transmiterii cauzei la rejudecare, invocând:

- conform Legii nr. 316 din 22.12.2017, alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată, iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către Matan Svetlana a infracțiunii, mai mult, conform art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească;

- există practică judiciară privind recuperarea cheltuielilor de judecată suportate de stat;

- practica CEDO denotă faptul, că persoana recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii urmează să suporte cheltuielile judiciare, (cazul Croissant&Germania din 25.09.1992);

- cheltuieli legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară;

- la soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului;

- instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpata sumei de 1564 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală;

- la materialele dosarului este anexată informația, prin care se confirmă că, pentru efectuarea rapoartelor de expertiză cheltuielile constituite 1564 lei;

4.2 Inculpata, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 11) și 15) Cod de procedură penală, prin care a solicitat, casarea deciziei și a sentinței, pronunțarea unei decizii prin care a dispune încetarea procesului penal în baza art. 1, 2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 210 din 29.07.2016, invocând:

- infracțiunea a fost săvârșită la data de 15 mai 2015, adică, înainte de adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 210 din 29.07.2016, a recunoscut vina din care considerent a solicitat ca cauza să fie examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală;

- prejudiciul moral în sumă de 60 000 lei dispus prin sentință a fost recuperat.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427

Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

5.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către procuror:

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, criticând decizia instanței de apel anume în partea motivării soluției acesteia privind respingerea solicitării procurorului de încasare din contul inculpatei Matan Svetlana a cheltuielilor suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară în prezenta cauză penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal analizând textul deciziei atacate (f.d. 50-51, vol. III) în coraport cu motivele invocate de recurent, atestă că instanța de apel s-a expus argumentat și motivat asupra aspectelor contestate și în prezentul recurs ordinar de procuror, bazându-și just soluția privind respingerea apelului și solicitării părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor din contul inculpatului în baza prevederilor legale stipulate în art. 143 alin. (2), 227, 229 Cod de procedură penală, în vigoare la momentul efectuării expertizelor, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, Colegiul penal atestă corectitudinea deciziei instanței de apel și din considerentul că expertizele judiciare dispuse în prezenta cauză penală, au fost efectuate, nr. 0789 la 04 iunie 2015 (f.d. 37, vol. I), nr. 1938/D (f.d. 45, vol. I), 1324 la 03 noiembrie 2015 (f.d. 102, vol. I), 34/12/1-r-6010 la 15 decembrie 2017 (f.d. 223, vol. I), adică toate până la data de 09.02.2018, atunci când au intrat în vigoare modificările în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012), acesta fiind abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, prin ce a fost exclusă prevederea imperativă că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin. (1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Prin urmare, având în vedere că la momentul efectuării expertizelor judiciare în speță erau în vigoare prevederile din art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012), specificate supra, Colegiul penal constată corectitudinea soluției instanței de apel de a respinge solicitarea procurorului de a fi dispusă încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară din contul inculpatei Matan Svetlana și ele corect au fost trecute în contul statului, nefiind identificate careva erori de drept și temeuri de a interveni în decizia instanței de apel, sub aspectele contestate.

Totodată, ce ține de argumentul recurentului cu referire la hotărârea CtEDO, în cauza Croissant vs Germania din 25.09.1992, Colegiul penal atestă că nu este aplicabilă cauzei în speță, or soluția instanțelor de judecată în cauza deferită judecătii a fost determinată de circumstanțele particulare ale cauzei, în coraport cu prevederile legale naționale în vigoare la momentul efectuării expertizelor specificate, fapt ce nu afectează corectitudinea soluției instanței de apel în prezenta cauză penală.

5.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpata Matan Svetlana:

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 11), 15 Cod de procedură penală, solicitând casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal în privința inculpatei Matan Svetlana, în temeiul art. 1, 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile și motivele invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Ce ține de argumentele recurentului, invocate prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, că "*infracțiunea a fost săvârșită la data de 15 mai 2015, adică, înainte de adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 210 din 29.07.2016, a recunoscut vina din care considerent a solicitat ca cauza să fie examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, prejudiciul moral în sumă de 60 000 lei dispus prin sentință a fost recuperat*" Colegiul penal atestă că sunt neîntemeiate, or, deși din materialele cauzei (f.d. 89-98, vol. III), rezultă că inculpata Matan Svetlana a recuperat integral prejudiciul moral cauzat prin infracțiune părții vătămate, aceasta însă nu a recuperat încă prejudiciul material cauzat prin infracțiune, or potrivit dispozitivului sentinței primei instanțe, menținut fără modificări de instanța de apel, a fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de Gorbunov Andrei în partea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, și astfel cade sub interdicția prevăzută de art. 10 lit. k) din

Legea nr. 210 din 29.07.2016 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Totodată, deși în textul recursului, recurentul mai indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală, Colegiul penal atestă că aceasta nu prezintă nici un argument ce ar justifica incidența acestor temeiuri, specificându-le declarativ, fără a avea vreo legătură cu solicitarea invocată în prezentul recurs și astfel instanța de recurs ordinar consideră că nu sunt incidente în prezenta speță.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurenți ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursurile ordinare declarate sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către inculpată, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 iunie 2019, în cauza penală privind-o pe **Matan Svetlana Xxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **02 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena